

Η Πρωτοβάθμια Υγεία στο απόσπασμα

Του
Παναγιώτη Ψυχάρη
Προέδρου ΠΟΣΕΥΓ, ΕΟΠΥΥ - ΠΕΔΥ
(Πανελλήνιας Ομοσπονδίας
Γιατρών ΠΕΔΥ)

Οι κατά καιρούς επιτροπές, από τη Μεταπολίτευση και μετά, για τον σχεδιασμό του Δημοσίου Πρωτοβάθμιου Συστήματος Υγείας κατέθεταν σχέδια που ποτέ δεν υλοποιήθηκαν. Αυτό δεν είναι τυχαίο, δεδομένου ότι ο σχεδιασμός ενός συστήματος χρειάζεται, εκτός από όραμα, οικονομικές προϋποθέσεις και πολιτική βούληση. Η υλοποίηση προγραμμάτων είναι εξαρτημένη από τη γενικότερη οικονομική κατάσταση αλλά και από το πολιτικό περιβάλλον μιας χώρας.

Στη χώρα μας, το ΙΚΑ μέχρι το 2011 παρείχε το μεγάλο κομμάτι της πρωτοβάθμιας φροντίδας ιδιαίτερα στις αστικές και ημιαστικές περιοχές, καλύπτοντας το 70% του πληθυσμού. Με την ίδρυση του ΕΟΠΥΥ ως παρόχου και αγοραστή υπηρεσιών υγείας το 2011, σχεδόν ολόκληρος ο πληθυσμός είχε τη δυνατότητα ιατροφαρμακευτικής κάλυψης - πλην των ανασφάλιστων. Η ίδρυση του ΕΟΠΥΥ δεν ανταποκρινόταν την περίοδο εκείνη στις ανάγκες της κοινωνίας, πλην όμως ήταν επιταγή μνημονιακών πολιτικών, που έφερε τα πάνω κάτω στην παροχή Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ). Αρχικά ο ΕΟΠΥΥ ως πάροχος και αγοραστής υπηρεσιών υγείας και στη συνέχεια ως μονοπωλιακός αγοραστής και επί της ουσίας κακοηγηρωτής, δεν στάθηκε στο πραγματικό ύψος των αναγκών της κοινωνίας. Οι τελευταίες προαλήψεις ιατρικού προσωπικού έγιναν στο ΙΚΑ το 2004.

Οι πραγματικές ανάγκες το 2016 πρέπει να ορίζονται πάντα με κριτήριο την παρουσία του κράτους και την ποιότητα. Η ποιότητα δεν σχετίζεται με τη θεραπεία αποκλειστικά αλλά και με την πρόληψη. Σχετίζεται και με την άμεση προσβασιμότητα σε ειδικευμένους γιατρούς και με δωρεάν υπηρεσίες. Οι παράμετροι της ποιότητας δεν έχουν αξιολογηθεί πραγματικά και δεν περιλαμβάνονται στις πολιτικές των μνημονιακών κυβερνήσεων. Συνέπεια των μνημονιακών πολιτικών είναι η αύξηση, για παράδειγμα, της βρεφικής θνησιμότητας τα τελευταία χρόνια. Η αύξηση της βρεφικής θνησιμότητας προσδιορίζει με σχετική ακρίβεια το επαίσχυντο αποτέλεσμα των πολιτικών στην υγεία. Το προσδόκιμο επιβιώσεως των πολιτών στην υγεία. Το προσδόκιμο επιβιώσεως και το προσδόκιμο υγιούς διαβιώσεως, που δείχνουν τάσεις πτωτικές, είναι παράμετροι που αποδεικνύουν επίσης τον κατήφορο τα τελευταία χρόνια.

Τα μνημονιακά χρόνια 2010 - 2016 η ΠΦΥ συρρι-

κνώθηκε σε επίπεδα τρομακτικά. Το ίδιο διάστημα γιγαντώθηκε ο μεγαλοϊδιοκρατικός τομέας. Οι ασφαλισμένοι πληρώνουν για υπηρεσίες υγείας γιατί το δημόσιο σύστημα δεν επαρκεί για να ανταποκριθεί στις ανάγκες. Τα δημόσια νοσοκομεία έχουν μπλοκάρει επιτελώντας και τον ρόλο της πρωτοβάθμιας φροντίδας. Οι 5.500 γιατροί του ΕΟΠΥΥ, ύστερα από απολύσεις, έγιναν 2.300 στο ΠΕΔΥ μετά την ψήφιση του εκριωματικού νόμου 4238/2014. Το 40% των μονάδων έχει κλείσει. Η επισφαλής εργασιακή σχέση-θεσμός του επικουρικού γιατρού -για νέους γιατρούς που καλούνται να στελεχώσουν τα ιατρεία- δεν γίνεται αποδεκτή και οδηγεί τους γιατρούς στη μετανάστευση.

Σήμερα υπάρχει ελπίδα η προσφορά του κράτους να βρεθεί στο ύψος των στοιχειωδών αναγκών του πληθυσμού; Φοβάμαι πως όχι. Η διαχείριση της υγειονομικής μίζεριας κάτω από συνθήκες γενικευμένης φτώχειας δεν είναι η λύση. Το τραγικό είναι ότι καμία κυβέρνηση μέχρι σήμερα δεν ύψωσε ανάστημα απέναντι στους δανειστές για να υπερασπιστεί την υγεία των κατοίκων της χώρας, γιατί υγεία και Μνημόνια δεν πάνε μαζί. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του προσωπικού που εργάζεται στις δημόσιες δομές, η υγεία συνεχίζει να βρίσκεται στο απόσπασμα.

Σχέδια του υπουργείου Υγείας περί αναδιοργάνωσης του δημόσιου πρωτοβάθμιου συστήματος θα αποδεικνύονται ότι είναι επί χάρτου, γιατί στερούνται οικονομικής μελέτης και έρχονται σε αντίθεση με την κοιλτούρα μας και τις ανάγκες το 2016. Μια κλειστή και άβυστη ορδή μελετητών, χωρίς όραμα, με μόνο κριτήριο ιδεοληψίες του '80 και την επιστημονική αναφορά στις δεκαετίες του '40 και του '50, έχει αναλάβει τον άχαρο ρόλο να γυρίσει την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας στη χώρα μας δεκαετίες πίσω. Το χειρότερο είναι ότι εκθέτει την παρούσα κυβέρνηση, η οποία σε επίπεδο προθέσεων κοινωνικής πολιτικής θέλω να πιστεύω ότι διαφέρει από τις προηγούμενες μνημονιακές κυβερνήσεις.